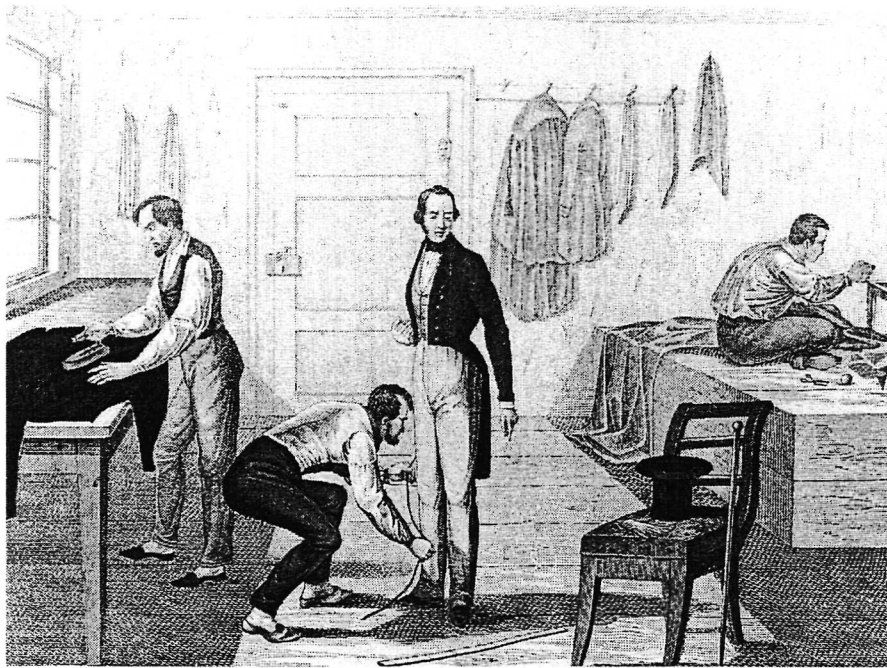

II

STILLE JAREN? 1849-1868

Twee decennia van schijnbaar volkomen windstilte scheidden het optreden van de vroege communisten in 1848 van dat van de 'Eerste' Internationale in Nederland vanaf 1868. Van organisatie, collectieve actie of arbeidersverzet leek op het eerste gezicht geen spoor te bekennen. Toch werden juist in deze twintig jaren van relatieve rust de grondslagen gelegd voor wat uiteindelijk de socialistische arbeidersbeweging zou worden. Persoonlijke netwerken en verbindingen die in de jaren na 1848 gevormd werden, zouden nog lang nadien hun invloed doen gelden. Terwijl de restanten van bestaande sociale verzetshaarden zich wisten te handhaven, werden nieuwe kringen gevormd en deden toekomstige voormannen hun eerste ervaring op. Amsterdamse onruststokers uit verschillende circuits kwamen voor het eerst met elkaar in contact maar slaagden er vooralsnog niet in, de uiteenlopende repertoires van sociale actie en protest met elkaar te verbinden.

[3] Kledermakersatelier rond het midden van de eeuw.